

ASİF RÜSTƏMLİ - 70

DÜZÜN OĞLU- SÖZÜN OĞLU

Asif Rüstəmliyə məktub...

Köhnə təbrik məktubu da işə yaradı...

Ancaq böyük alim və böyük dost kimi tanıdığım Asif Rüstəmliyə necə deyim ki, yazmaq halım yoxdur... başqa dostların da yəqin ki, mənə diqqətsiz olmaqda qınayarlar...

Kimsəyə sir deyil ki, o , ətrafında mühit yarada bilən zəka sahibi, çox fədakar arxiv araşdırıcısıdır...

Onun mühitində olmaq söz ocağının i içində olmaq deməkdir

Tənqidçi ədəbiyyatşünas publisist filologiya elmləri doktoru professor və nəhayət əziz dostum Asif Rüstəmliyə bu poetik məktubu onun 60 illiyində yazmışdım... bu o vaxt idi ki, qəzet çətin durumda, özüm də kəskin psixoloji gərginlik altında idim... hər vaxt get göllü redaksiyanın sanki qapısı bağlanmışdı... nə bir gələn , nə bir gedən vardı... öz kabinetimdə tək tənha oturmuş, təkə qəlbimlə həmdəm olmuşdum... bu vaxt gördüm ki, yarım açıq qapı astaca aralandı... gözlərimə inanmadım... onsuz da redakciyaya az az gələn Asif Rüstəmliyə indiki vaxtda mənə nə yaxşı yad ələmişdi...

Görüşdük... vəziyyəti soruşdu... dedim gördüyün kimi... bir az təskinlik verdi...

Elə bil 2014 cü ilin soyuq fevralı yerini ilq yaz nəfəsinə verdi...

Bir az ad gündündən də danışıdık... mən də təəssüf etdim ki, qəzetin çıxmağına ümidim yoxdur... yoxsa bir yubiley yazısını qələmləmək olardı...

Dostum bunun vacib olmadığını dedi...

Ancaq elə sözlər danışdı ki, mən tamam əhvalımla dəyişdim, deyərdin ki, bir az əvvəl ruhdan düşmüş , iş əzmini itirmiş həmin adam deyiləm...

Hətta yeni əsərimin ayrı ayrı parçalarını da müzakirə etdik...

Onu yola saldım... həmin soyuq qış günündə qəlbimə hopmuş dostluq duyğularının hərəratı mənə xüsusi bir ilham enerjisi gətirmişfi...

Bu poetik məktubu o vaxt birməfəse yazdım... o vaxt səhbətətim ədəbi tənqidi motivlər üzərində qurulmuşdu... məktub da həmin motivi əks etdirirdi... Ona görə də mən məktubda Asif Rüstəmlini tənqidçi obrazında təqdim etmişdim...

Sonralar "Asif Rüstəmliyə tənqidçi deyil" deyə iradsayağı fikir bildirənlər, onu da deyirdilər ki, o , daha üstün missiyada alimdir...

Bəlkə də doğru idi... ancaq mən poetik məktubu redaktə etmədim...

Məktubda Asifin ziyalı obrazı daha aydın görünür... ziyalılıq işə daha üstün missiyadır...

10 il Asifin həyatına çox uğurlar gətirdi... ən başlıcası indi çox görkəmli alim kimi məşhurdur... xüsusi nüfuz sahibidir...hər vaxt onunla fəxr etmişəm...

İndi dostumun 70 illik yubileyidir... təbrik edirəm...

Sonda bir qeydim var... dostum yəqin bilər ki, köhnə dağarəğı tumac yerinə Aşıq Ələsgərə satan birisi deyiləm... Səhhətimin yazmaq imkanı vermədiyi indiki şəraitdə yalnız bu qədər...

Xoş gördük, ay Asif, tənqidçi qardaş. Nə yaxşı gəlmisən səz bazarıma. Gəlmisən, olasan bir ortaq - sirdaş. Mənim öz ağrım, öz azarıma.

Bu bazarda matah zəhrimər, acı, Burda qiymətli mal dərdədi-kədərdi. Gözünə yığmalı fikrin tacı Vətən ağrısıdı, qalan hədərdi.

Hər alıcı bura yol salmaz - gəlməz, Gələnlər beyrəci, baxar, ötüşər. Sözlər görülmüş sim, danışmaz, gülməz, Burda üz-üzədi xeyir ilə şər.

Hərəsi ayrıca fürsət gözləyir. Burda yaxşı, yaman göz-gözə durub İlanlar dil açır, əqrəb göz yeyir. Burda tarix susub, zaman qudurub.

Sözün qabağını çiləkən tutub, Sənin birçə kəlmən arxı açacaq. Araz ağrısını dörd əlli tutub Tərsinə saxlayan çarxı açacaq.

Bir nəzər bəs edər, tənqidçi qardaş, Görəsən ürəyim Ağrı dağıdı. Dəyiş ürəyinlə bu söz, bu da daş, Ömür zəhrimardı, zaman yağıdı.

Bildin ki, bu Araz Ağrıdan gəlir, Ağrının çatlamış bağı qan verir. Bu ses də, haray da ağrıdan gəlir. Qarabağ üstündə ağrı can verir.

Yoxla oyarını, saf-çürük elə, Mənim sözlərimi məhək daşında. Sözüün zərgərisən nə yatmır dilə, De, edam eləyim gödik başında.

Ləpələr üstündə neçə göz tanış, Baxıram gözümə gülən gözlərə, Buyur, ittiham et, indi sən danış, Qanad ver alışan, yanan sözlərə.

Alın söz meydanı - saf toxum əkən, Elmi əməlinə - qalalar qurur. Cəfərin, Müşfiqin qəmini çoxək Sözü, düşüncəsi - fəxarət, qürur.

Araz dalğasında od qalayanlar, Ürəklər yandırır közün üstündə. Şah tuta, pərvaza cır calayanlar Qaş olub, baş olub gözün üstündə.

Mənim bu ağləz dərdimə görə, Hazırdı bıçaqlar kəsa dilimi. Bu amansız tale bəlkə min kərə Onsuz da doğrayıb dilim-dilimi.

Mənim əsəblərim çəkilib dara, Söz üstə, buz üstə edam ağacı. Bu tapılmaz illət, sağalmaz yara Təbibə, loğmana baxar qıyqacı.

Araz da can atır Xəzərə sarı, Yaz ağzı selləndi, daşdı yamandı. Ağrının ağrısı, üzü sapsarı Üzöldü sapından, düşdü amandı.

Bir ses qərib-qərib inlədi, ötdü. Bir mahnı çağırır "Sarı gəlin"i. Mənim xoyal dünyam dirlədi, ötdü. Özü yox, sevdəsi, eşqi dəlini.

Hər sözə, kəlməyə əlini çəkib, Nə var, əziz - dostum, belə baxırsan? Bilirəm, bilirən söz ağrı çəkib, Qardaşım, ürəyə, dilə baxırsan.

Külək də açmayan qapımdan keçib, Özünlə ağrıdan, dərdədən asırsan. Ürayımdan axan dərdimdən içib Mənim kaşanmə ayaq basmırsan.

Tənqidçi qardaşım, özizim Asif, İti nəzərlərin görər, oxuyar. Tale vətənimin baxtından kəşib, Görürsən ki, təzə Təbriz toxuyar.

Sənin baxışların duyğulu, həssas, Çevirər sözümlə yeddi qatını. Dədə Qorqud demiş, yağılar qas-qas Səyirdir atını, çapır atını.

Ağrılı başından üzü aşağı, Araz onurğası, bel sütunudur. Qəpiyin, quruşun adında "şahı" - Hələ "abbasi"da dil sütunudur.

Azərbaycan üçün Araz dörd səli, Gözüne qara su, zülmətlər çöküb. Xudafərin üstə büküklüb beli, Acı taleyinə zillətlər çöküb.

Başı Anadoludur, ayağı Xəzər, O tay da, bu tay da mənə vətəndir. Xoyal qanadlanıb Göyçədə gözər Yaddaşda əkilən yenə bitəndir..

Sən sözün oğlusan, mən düzün oğlu Sözüün də, düzün də babası pirdi. Əziz dost, doğrunun, düzgünün oğlu Özündə bircədi, sözündə birdi..